

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตรรกวิทยาโมดัล (modal logic) เป็นตรรกวิทยาสัญลักษณ์ (symbolic logic) ประเภทระบบสัจพจน์ (axiom system) ตรรกวิทยาแบบระบบสัจพจน์สำหรับภาคตรรกวิทยาของประพจน์นี้ เริ่มด้วยการเลือกสัจประพจน์ (tautology) หรือประโยคที่จริงสมบูรณ์ (valid) บางประโยคมาเป็นสัจพจน์ (axiom) และจากสัจพจน์เหล่านี้ ใช้กฎการอนุมาน (rule of inference) ทำการพิสูจน์ นอกจากการพิสูจน์จะได้อะบบ (theorem) ทฤษฎีบทที่ได้ก็คือสัจประพจน์ทั้งสิ้น ตรรกวิทยาประเภทนี้การระบบนั้นสมบูรณ์ (complete) ก็คือทุกสัจประพจน์เป็นผลสรุปของระบบแล้ว แม้จะได้สัจพจน์ต่างกันในแต่ละระบบ แต่ระบบเหล่านั้นก็สมภาค (equivalent) กันทั้งสิ้น เนื่องจากระบบเหล่านี้มีอรรถภาค (semantics) เดียว ความจริงสมบูรณ์จึงมีความหมายเดียวกัน จึงไม่มีปัญหาในการเลือกใช้ระบบตรรกวิทยาเหล่านี้ ก็จะเลือกใช้ระบบใด ก็ใช้พิสูจน์สัจประพจน์ได้เหมือนกัน

สำหรับตรรกวิทยาโมดัล จะเริ่มด้วยสัจพจน์ที่จริงสมบูรณ์หรือสัจประพจน์จำนวนหนึ่ง แล้วยังเพิ่มสัจพจน์อีกประเภทหนึ่งเข้าไป สัจพจน์ที่เพิ่มเข้าไปเป็นสัจพจน์ที่มีสิ่งกับ (concept) ทางปรัชญาเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ก็มีสิ่งกับของ "ความจำเป็น" (necessity) กับ "ความเป็นไปได้" (possibility) สัจพจน์ประเภทแรกซึ่งจริงสมบูรณ์นั้น สามารถตรวจสอบว่าจริงสมบูรณ์หรือไม่โดยใช้ตารางความจริง (truth-table) แต่สัจพจน์ประเภทหลังไม่สามารถจะใช้ตารางความจริงตรวจสอบได้ - ต้องใช้พลังสัญชาตญาณ (intuitive power) ของมนุษย์ของเราพิจารณา จึงมีผู้อยอมรับสัจพจน์ต่างกัน เพราะเห็นความจริงสมบูรณ์ต่างกัน ทำให้เกิดระบบตรรกวิทยาโมดัลหลายระบบ แต่ละระบบก็มีอรรถภาคแบบหนึ่ง ความจริงสมบูรณ์จึงต่างกันในแต่ละระบบ ทำให้

ครรทวิทยาโมคัลแต่ละระบบไม่สมภาคกันเลย ทำให้มีปัญหาว่าจะเลือกระบบใดที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งต้องวิเคราะห์หลังกับทางปรัชญา และเหตุผลของนักครรทวิทยาประกอบด้วย

2. วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาครรทวิทยาประเภทครรทวิทยาสามัญศึกษาให้เด็กซึ่งกว้างขวางยิ่งขึ้น
- 2) เปรียบเทียบระบบสัจพจน์ของครรทวิทยาคลาสสิก กับครรทวิทยาโมคัลว่ามีปัญหาต่างกันอย่างไร ในการเลือกใช้ระบบใดในแต่ละประเภท
- 3) ศึกษาครรทวิทยาโมคัลที่สำคัญ 3 ระบบ พร้อมทั้งศึกษาและวิเคราะห์หลังกับทางปรัชญาที่เกี่ยวข้องในแต่ละระบบเหล่านี้
- 4) เลือกครรทวิทยาโมคัลที่เหมาะสมที่สุด โดยศึกษาข้อวิจารณ์ของนักครรทวิทยาในปัญหาเหล่านั้น พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อวิจารณ์เหล่านั้น และใช้เหตุผลของผู้ทำวิทยานิพนธ์เองร่วมด้วยในการพิจารณาเลือกระบบที่เหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษารายละเอียดของระบบครรทวิทยาจากหนังสือครรทวิทยา ศึกษาเนื้อหาและประเด็นปัญหาในครรทวิทยาคลาสสิก และครรทวิทยาโมคัลอย่างละ 3 ระบบ พิจารณาเลือกระบบที่เหมาะสมที่สุด โดยเน้นไปที่ครรทวิทยาโมคัล เพราะมีปัญหามาก และเสนอการวิจัยเป็นแบบบรรยาย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ศึกษาครรทวิทยาระบบต่างๆ ในแง่เทคนิคต่างๆและความหมาย
- 2) ค้นคว้าศึกษาข้อวิจารณ์ของนักครรทวิทยาต่างๆ เกี่ยวกับระบบครรทวิทยาโมคัลระบบต่างๆ เฉพาะระบบที่สำคัญๆ
- 3) วิจัยและวิเคราะห์ข้อวิจารณ์เหล่านี้

- 4) เสนอความคิดเห็นของผู้ทำวิทยานิพนธ์เอง เกี่ยวกับปัญหาแนวทางในการเลือกระบบที่เหมาะสมที่สุด

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1) ทำให้เข้าใจระบบตรรกวิทยาอีกประเภทหนึ่งที่มีสังกัดทางปรัชญาเข้าไปเกี่ยวข้อง ทำให้เห็นปัญหาทางปรัชญาที่เกิดขึ้น และแนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้น
- 2) เป็นประโยชน์ในการอ้างอิงทางปรัชญาที่มีพื้นฐานอยู่บนตรรกวิทยาโมดัล
- 3) เป็นแหล่งที่พอจะให้ผู้สนใจได้ศึกษาในเรื่องตรรกวิทยาโมดัลที่เป็นภาษาไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย